

Cevdet Barlas (Rıfat Ilgaz'ın "Geçmişe Mazi" adlı Romanı) **Uyumlu**

Karakter Jandarma emeklisi olarak Meşrutiyet kırıathanesinde bulunan Cevdet Barlas, kahvede konuşulan konulara karşı son derece kuşkucu ve sitemli yaklaşır. Disiplinli ve inattır. Erol adında bir oğlu olan Barlas'ın Tefeci Hayri Efendi'nin kızını hamile bırakması nedeni ile her ne kadar gebe bir kızı oğluna layık görmese de mecburen gençlere uymak zorunda kalır. Olaylara sert ve ön yargılarla yaklaşan emekli komutan komünist özellikler gösterir. Devlete karşı gelenlerin idamının hak olduğunu düşünür.

Aktiviteler Hemen her gün kahveye uğrayan Jandarma emeklisi, sobanın yanında çay veya az şekerli kahve ister, arada da nargile içer. Devleti eleştirilere kendince yanıtlar verir ve devlet yanlısı bir tutum taşır.

ÖRNEK ANILAR

İnat Kendi bildikleri doğrultusunda yaşayan ve inat biri olan Jandarma emeklisi, Komiser emeklisinden pek hazzetmediği için adamın dediklerini çürütmek adına ona inat konuşur: "Jandarma Komutan emeklisinin, Komiser'le yıldızı barışık değildi. Sırf onun ileri sürdüğü Şube Müdürü benzetmesini kötölemek için:

"Aç gözünü de iyi bak!" dedi, "Bu adam su katılmamış koçancı be! Şu çantaya baksana sen! Tahminlerinde hiç isabet yok. Pekii, sen, kamyon farelerinin, kamyonlara şehir dışından bindiğinde inat ediyor musun hala? Bütün bu fareler, araba vapurunda yuvalanırlar kamyonlara... Polisin ihmali, alakasızlığı, dikkatsizliği ne işler açar başımıza! Kamyon farelerinin adamları Üsküdar iskelesinde arabalarında beklerler onları. Düşerler kamyonun arkasına. Biçimli bir yerde fareler başlarlar ipleri kemirmeye... Denkler açılır, top top kumaşlar dökülür yollara. Anladın mı yaa Akalın!"

Komünist Her şeyin devletin elinde bulunması gerektiğine ve insanların devlete hizmet etmesi gerektiğine inanan Jandarma emeklisi Adolf Hitler'in yetiştirdiği gençliği dahi kırıathanede övecek kadar komünisttir: "Delikanlılık ha!" dedi. "Delikanlılık deyip geçme öyle... Hitler öyle bir gençlik yetiştirdi ki... Hala Almanya'yı ayakta tutan bu gençlik işte. Gençlik demek, disiplin demektir. Almanya'da harp içinde istihkakından fazla kim bir yumurta alabildi bakkaldan! Bakın bugün bile aynı gençlik..."

Özgüvenli Kendine güveni tam olan Jandarma emeklisi, at etinden sosisi yedirenlere ceza uygulayamayan belediye sistemini eleştiren altı seçimidir seçilemeyen aday emeklisi Burhan Tozkoparan'a destek olmak için kendini öne sürer. Şayet kendi olduğu bölgeden adaylık koysaydı seçimleri kazanabileceğini söyleyerek kendine olan güveni gösterir: "Yazık!" dedi, Cevdet Barlas, "Benim bulunduğum yerden koysaydın adaylığını, seni ne yapar yapar kazandırırdım!"

Otoriter Köylünün saf olduğunu ve kasabayı değiştirdiğine inanan Jandarma emeklisi, köylünün sadece üretmesi gerektiğini ileri süren köylüye karşı sert ve disiplinli bir tavra sahiptir: "Bunlar mesele değil!" dedi, "Bizim ana davamız köyden başlıyor. Köylüyü kasabaya indirmeyeceksin, değil büyük şehirlere... Hele İstanbul'a, bir tek köylü sokmayacaksın... Canım ne işi var köylünün büyük şehirlerde! Köylünün, köyü yok mu? Çevireceksin şehirleri fırdolayı karakolla, içeri kuş uçurtmayacaksın! Girmesi gerekenlerin elinde fotoğraflı bir vesika, gösterip girsinler kapıdan!"

Önyargılı Kendi çalıştığı dönemde bir türlü ısınmadığı kişileri anlatırken gayet dürüst yaklaşır ve ön yargılarını anlatır. Sırf adını bile beğenmediği için "Yılanların Öcü" adlı filme gitmek istemez: "Anlayamazsın sen!" diye çıkıştı, "Bunu sen de anlarsan zaten komünistlik, komünistlik olmaktan çıkar. Ben Boğazlıyan'da Jandarma Komutanı iken orta mektepte bir Türkçe Hocası vardı. Hiç gözüm tutmazdı bu herifi. Tutmazdı ya, neden tutmazdı, neresini tutmazdı bunu bir türlü bulup çıkaramazdım. Size bir şey söyleyeyim mi? Benim gözüm bi adamı tutmadı mı, mutlaka gizli bir yerinde eki vardır. Hiç hayır gelmez ondan. En ummadığın bir yerde bir sakarlık çıkarır. Bu filmde de var bi sakarlık! Ama neresinde?"